

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

We zijn nu wat dichter bij Zuster Gabriel gekomen.
We hebben een blad uit 1943 in onze handen gehad, dat ze heeft ingevuld toen ze het klooster inging.
Maar nu heb ik nog een ander historisch document dat ik kan laten horen.
Want we moeten het stilaan is over deze man hebben.
Ik heb altijd bestreemd, niets voor me zelf.
Ja, de klank is niet fantastisch, maar dit is dus de stem van Gaston Morni, de priesterdirecteur van het Sint Vincentius Klooster van 1979 tot 1991.
De man met wie Zuster Gabriel ruzie maakte op de avond voor haar verdwijning.
De man die door velen als hoofdverdachte wordt beschouwd.
Ik ben aan oude videobeelden geraakt waarop hij te zien is.
De video datteert uit 1988, zes jaar na de verdwijning van Zuster Gabriel en drie jaar voor Morni als een dief in de nacht uit het klooster zal moeten vertrekken.
Maar in 1988 lijkt er nog niks aan de hand, in tegendeel.
Het hele klooster viert feest, omdat Morni 25 jaar eerder tot priester is gewijd.
Een feest dat ook in het chroniekboek van het klooster vermeld werd.
Uit zijn korrelige videobeelden uit die tijd.
Ik zie de zusters in donkergrijs uniform en nog met een zwarte kap op het hoofd.
Zuster Godlieve is er ongetwijfeld ook bij, maar ik herken haar niet.
In elk geval, de zusters verdringen zich rond Morni om hem cadeaus te geven.
Een portret van de priesterdirecteur, planten, bloemen, een geschenkmand.
Telkens als hij de pakjes openmaakt, staan er ook zusters klaar om het lint en het cadeaupapier in ontvangst te nemen of om dingen op te rapen die op de grond vallen.
Ze lijken hem echt op handen te dragen.
Doe zo voort.
Ik denk dat het moeder overste is die Morni feliciteert met zijn jubileum en hem toe wens dat hij zo mag blijven voortdoen.
En dat hoopt de priesterdirecteur uiteraard zelf ook.
Ik zou willen het geschenk zijn uit de hemel op het geluk van elke zuster.
En ik zal mijn best blijven doen om een goede priester te zijn.
Dit is mijn voornemen geweest op de dag van mijn wijding.
Het zijn mooie woorden van priesterdirecteur Gaston Morni, die nog een glaasje sinazappelsap drinkt op zijn jubileum.
Maar misschien was het wel een van zijn laatste gelukkige momenten in het klooster.
Want twee jaar later staat de gerechtelijke politie aan zijn deur.
En deze keer zal ze hem niet met rust laten.
In het college werd dat eigenlijk niet zo rap gezien.
Omdat de college leerlingen eigenlijk nogal redelijk toerant zijn, denk ik.
Ja, iedereen wist dat hem zijn handen niet komt thuis houden.
En we hebben er dan een galante oplossing voor gevonden.
Want ja, die schapkezingtag is zo, die durfde daar niks over zeggen.
Daar is ze betrappt geworden met kinderen.
En is ze dan door het aartsbisdom verplaatst naar de endermonde.
Ik ben Philippe Heymans en je luistert naar

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Waar is zuster Gabriel?

Sowieso wordt dit het moeilijkste en delicaatste stuk van de hele podcast, denk ik.

Want Gaston Morni wordt nu al meer dan 30 jaar genoemd als hoofdverdachte in deze zaak.

Maar hij kan zich niet meer verdedigen.

Want hij is in tussen overleden, in 2011 al.

En voor alle duidelijkheid, in deze zaak is er nooit een proces tegen hem geweest.

Hij is nooit aangehouden, hij is zelfs nooit in verdenking gesteld.

Maar als het over hem gaat zal ik dus vooral met andere mensen moeten spreken.

Intussen weet ik dat hij nog een broer en een zus heeft.

Een tweede broer was er ook maar is in tussen overleden.

Eigenlijk moet ik met hen gaan praten.

Maar ik aarzel wat.

Hoe gaan ze reageren op mijn vraag?

Ik kan me voorstellen dat ze het niet leuk vinden dat de verdenkingen tegen hun broer opnieuw in de aandacht komen.

En dus stel ik het telefoontje naar de broer en zus van Morni nog even uit.

Ik negeer daarbij mijn eindredacteur Els, die zegt dat ik niet zo bang moet zijn.

En bel eerst maar wat andere mensen.

Goeiemiddag Erwaarde, u spreekt met Philippe Heimans van de VRT.

Storikeu?

Ik begin bij de abdij van Grimbergen.

Want Gaston Morni was eigenlijk een paater, een kanonic bij de Noorbertijnen.

Na zijn middelbare schooltijd treed hij in bij de Noorbertijnen-paters in Grimbergen, in Vlaams Brabant.

Dat is best ver bij hem vandaan, want hij is in 1935 geboren en getogen in Neder-Eename.

Een dorpje in de Vlaamse Ardennen dat nu deel uitmaakt van de stad Aude Naarde.

In 1963, als hij 28 is, wordt Morni in de abdij tot paater gewijd.

En hij gaat ook lesgeven in een middelbare school.

15 jaar later verlaat hij de abdij weer om directeur te worden van het klooster in Dendermonde.

Maar waarom is hij eigenlijk ooit uit de abdij vertrokken?

Hij was ingetreed bij de Noorbertijnen in Grimbergen.

En als paater, priester, gaan helpen onderwijsgeven in een school in Vilvoorde.

Daar is hij betrappt geworden met kinderen.

En hij is dan door het aartsbisdom verplaatst naar Dendermonde.

Volgens journalist Willy van Damme en volgens andere mensen die ik sprak,

moest Morni in Grimbergen vertrekken omdat die kinderen zo hebben aangerand.

Maar de huidige apt van de Noorbertijner abdij wil dus niet met mij spreken.

Het is allemaal zo lang geleden.

Hij weet er niks meer van.

En de toenmalige apt, die is in tussen overleden.

Ja, dank u wel dan en tot hoors.

Op de website van de abdij vind ik wel het mailadres van een paater

die ongeveer even oud is als Gaston Morni, die in dezelfde school als hij heeft gewerkt

en die archivaar is van de abdij is.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Als iemand me daar verder kan helpen, is die paater het wel.
Ik stuur hem een mailtje om te horen of hij wel wil praten.
Nu antwoord hij geachte heer, ik heb uw vraag doorgestuurd aan de apt die mij dus al heeft geweigerd te worden staan.
Ik kende hem maar sporadisch, met vriendelijke groet.
Dus de deuren van de abdij blijven maar dicht.
De abdij van Grimbergen heeft dus duidelijk geen zin om over dit verhaal te spreken.
Dus moet ik maar hopen dat het bizdom van Gent dat wel zal willen doen.
Want nadat hij uit de abdij vertrekt, valt Morni onder hun gezag.
Maar ik kan me voorstellen dat ook het bizdom niet meteen zal staan te springen om te spreken.
Ik moet daarvoor mijn oor te luisteren leggen bij Ludo Collet die ook archivaaris is van het bizdom enzo.
Dus hij zou de aangewezen man zijn als hij dat opportun vindt.
Daar kan ik niet in zijn plaats.
Ik zal hem erover spreken.
En dan peld ik u terug.
Ja, dat is vriendelijk.
Om te zien wat zijn antwoord er zaken is.
Ja, zo.
Goed, oké.
Dankjewel, het woord.
Daar.
De woordvoerder van het bizdom zegt niet meteen nee, dat is toch al een begin.
En intussen heb ik iemand gevonden die wel wil spreken.
Armand Onklings, de vroegere directeur van het Keto, het katholiek instituut voor technisch onderwijs in Vilvoorde.
Dat is de school waar Morni leschaf toen hij nog patre was in de abdij en waar hij volgens de geruchten dus kinderen misbruikt zou hebben.
Armand Onklings heeft Gaston Morni nooit persoonlijk gekend.
Maar op mijn vraag heeft hij wel eens gezocht wat er nog over hem te vinden valt.
Wat ik aan het zoeken ben is eigenlijk de realiteit waar ik heel zeker van ben en dat is het dienstattest.
Dat hij dus in de schoolgemeenschap heeft opgebouwd in de tijd.
En dat begint van 1965.
En dat eindigt in 79.
Tussen 1965 en 1979 gaf Morni godsdienst in de schoolgemeenschap.
Eerst in het college, in het algemeen secundair onderwijs dus.
En daarna is hij doorgeschoven naar de technische school.
Dat zou geweest zijn omdat hij eigenlijk nog al los de handjes had naar de leerlingen toe.
En daarom is hij...
Ik bedoel alleen dat hij een grensoverschrijdend gedrag zou gepleegd hebben eigenlijk.
En in het college werd dat eigenlijk niet zo rap gezien omdat die kinderen daar die college leerlingen eigenlijk nogal redelijk tolerant zijn denk ik.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Maar natuurlijk als hij toen naar die technische school ging.

Die jongens zijn wel een beetje...

Die zullen daar direct op reageren.

Die hebben heel direct reageerd en die hebben waarschijnlijk een klappige vallen zijn.

Dus jongeren die zich verdedigde tegen zijn toenaderingen laten we zeggen?

Ja, die dat inderdaad niet wensen.

Niemand zolere wensen hebben natuurlijk maar die zich dan toch wel goed verdedigde.

En dat zijn dingen die u dan uit eerste hand hebt gehoord van leerkrachten?

Jawel, dat heb ik gehoord van een oudere leerkracht die daar les geeft.

Nog steeds les geeft.

Dus de geruchten over Mornie die minderjarige lastig viel zijn ook op de school zelf nog bekend.

Uit het dienstadest eigenlijk het overzicht van zijn carrière in de school

blijkt ook dat Mornie steeds minder les gaat geven.

Op het einde heeft hij nauwelijks nog een paar uur godsdienst per week.

En dan is het in 79, of hij twee uur godsdienst, maar je ziet dat hij...

Hij is de zesde maand, is hij vertrokken in 79.

30, 6, 79.

Dus vanuit het bestom zal men gezegd hebben, oké, we gaan die toch maar wegnemen daar.

We gaan die dan een andere opdracht geven.

Zo werd dat in die tijd nog alle keer geregeld.

En dat zijn, volgens u, meer dan geruchten?

Als u dit allemaal ziet, dan lijkt u dat wel geloofwaardig?

Dit is heel geloofwaardig, ja.

Dat is een opdrachtwoord vervuld van september tot het einde van het schooljaren.

Het is in mijn carrière als directeur zeldig voorgekomen

dat dat abrupt afgebroken werd.

Dat kon al een keer door naar verhuis, maar dat komt zeer zeldig voor eigenlijk.

En als ik dat hier twee keer zie gebeuren,

dat hij vertrekt van de ene scholen, dat hij zelfs de zesde maand vertrekt,

dan heeft dat te maken met waarschijnlijk een afdanking.

30 juni is toch het einde van het schooljaren?

Ja, maar dat is, meestal wordt dat zo niet gezet.

Ja, ik snap dit eerst niet goed, maar het schooljaar eindigt officieel op 31 augustus, niet op 30 juni.

Normaal laten we een contract van een leerkracht lopen tot 31 augustus,

zodat hij nog twee maanden loon betaald krijgt in de zomervakantie.

Maar dat hebben ze morgen dus niet gegund.

Hij moest stoppen op 30 juni.

Moest hij dan toch zo snel mogelijk weg, naar een meisjeschool bijvoorbeeld,

zodat hij geen jongens meer zou lastig vallen.

Aan de andere kant, eigenlijk is Mornie wel degelijk verhuisd in maart 1979 naar Tendermonde.

Dus misschien is hij zelf vertrokken omdat hij naar Tendermonde wou gaan

en heeft hij nog een paar maanden een beetje lesgegeven in Vilvoorde

om de school uit de nood te helpen tot zijn nieuwe leerkracht hadden.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Ja, hier staat wel ontslag.

Hier staat echt voor mij dat hier ontslag 30, 6, 79.

En ontslag dat duidt er niet op dat hij zelf vertrokken is?

Nee, dat is waarschijnlijk niet zo.

Dus hij is ontslaan.

Anders krijgt men dat niet.

Ja, ik vind dat echt wel straf wat het nu eigenlijk zegt, Philippe.

Mijn eindreacteur Els is lichtjes in shock door wat we te horen hebben gekregen.

Tolerant, ze waren in het eis ook wat toleranter tegenover zijn gedrag.

Die zegt dus eigenlijk gewoon...

Ja, iedereen wist dat hij zijn handen niet kon thuis houden.

En we hebben er dan een galante oplossing voor gevonden.

Want ja, die schapjes in Taizoo durden daar niks over zeggen.

Dus we hebben hem dan zo bij wat straffere mannen gezet waarvan we dachten

ja, als het daar te ver gaat, zullen die zelf wel ingrijpen.

Allee, dat hadden we toch niet vermogen.

En vooral duidelijkheid, hij was er zelf toen nog niet bij.

Nee, maar ik zeg ook niet dat hij men zelf daar iets mee te maken heeft.

Ik vind dat maar leerbaar op dat hem dat om schrijft vind ik al shocking genoeg om eerlijk te zijn.

Maar het moet daar tolerantie voor zijn, want dat stuk heb ik gemist dan.

Ik ben daar echt verbijsterd door, maar echt.

Zonder het goed te praten, maar in die tijd waren ze er nu eenmaal toleranter over.

Ik heb zelf 15 jaar later dan nog in een katholieke college gezeten

en daar was toen ook nog één priesterleraar van wie iedereen wist dat hij zijn handen niet kon thuis houden.

En dat werd tot op zekere hoogte geaccepteerd, vreemd ik.

Ja, maar het is niet omdat dat geaccepteerd werd, dat dat oké is.

Ik bedoel, dat is lang geleden, maar het is ook niet de middelevens.

Die mensen die daar leschaven, die leerlingen, dat is één ding.

Maar die mensen die daar leschaven, begin jaren tachtig.

Allemaal mensen die je studeert hebben, mensen met een universitair diploma die lesgeven aan een prestigieuze school.

Dat zijn ook mensen die iets te zeggen hadden en die waarnaar opgekeken werd en die een zeker aanzien hadden toch.

Ik kan er niet bij dat je daarnaar staat te kijken en dat je dat laat gebeuren.

Ik praat het niet goed en vooral duidelijkheid.

Ik stel alleen vast dat het in die tijd zo gebeurde.

En ik stel vast dat ik dat heel chockeerd vind

en dat blijkbaar mensen van andere mensen daar licht erover gaan.

En dan komt er toch goed nieuws van het bisdom Gent.

Ze willen met mij spreken in het Beschopelijk Palijs in Gent vlakbij de kathedraal.

Door de stategegangen van het Beschopelijk Palijs wordt ik naar een vergaderzaaltje gebracht.

De bisschop zelf is er niet bij, wel Ludo Collet.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Hij is al sinds 1977 de archivaris en secretaris van het bizdom en sinds begin jaren 90 ook de kanselier.

Wat gaat dat in kanselier?

Ooft van de administratie.

Dus u hebt wel een goed zicht op wat er binnen het bizdom gebeurt.

In de mate dat dat mogelijk is om daar een goed zicht op te hebben,

ja, ik ken wel veel priesters en situaties gedurende de periode van die 40 jaar omdat ik ja toch zijdelings een aantal zaken heb meegemaakt.

Heb je hem gekend?

Ik heb hem gekend, zoals ik de meeste priesters kende.

En ik kwam hier soms naar vergaderingen

van de algemene directeurs van kloostergemeenschappen.

Ik ben er ook bij geweest als het klooster verhuisde

van de oude kloostergebouwen naar de nieuwe kloostergebouwen die inoelde ging.

Daar was ik als ceremoniemeester van de Bischof ook bij en daar heb ik meneer ook gezien.

Welke indruk maakte hij op u?

Het was een beetje een, ja,

een speciale figuur in die zin dat hij nogal, moet ik dat noemen, plechtig deed.

Het was een plechtige man,

een beetje dalures van een prelaat.

Een vooraanstaande geestelijke, zo'n hogere functie, ja.

Maar goed, ik heb er nooit zelfpersoonlijke spreken mee gevoerd, dus het was eerder zeidelings dat ik hem ontmoet heb.

Zijn functie was directeur van een klooster.

Want zeggen voor deze zaken wist ik niet dat er zoiets bestond, wat houdt dat eigenlijk in die functie?

Dat is een functie die ontstaan is in de 19e eeuw

toen er talrijke nieuwe congregaties werden opgericht

en daar werd dan een priester benoemd die eigenlijk

het biskopelijk gezachte plaatsen vertegenwoordigde

en die mannen hadden ook heel veel te zeggen in het bestuur van de congregatie.

Met het Nieuwkerkelijkrecht van 1983 is die functie volledig verdwenen en is vervangen door rector.

Dat betekent dus nu is er een rector in een klooster,

dat is de man die voorgaat in de liturgie,

maar die zich voor de rest met het bestuur van de congregatie helemaal niet mag moeien.

Maar in 1982 wel nog dus?

Toch wel, ja, toch wel.

Dat is dan toch opmerkelijk.

Zuster Linda, die nu de overste is van het klooster,

zeime dat die functie van priesterdirecteur niet zoveel voorstelde

en dat is in het kadoch ook bevestigd.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Maar zuster Linda is pas in 1989 ingetreden en zij beschrijft dus de situatie zoals zij die altijd gekend heeft. Maar in 1982, op het ogenblik van de verdwijning van zuster Gabriel, had een priesterdirecteur dus wel nog veel te zeggen in het klooster. Dat verschilden ook een beetje van temperament tot temperament. Er waren directeurs die vonden dat ze ook moesten bepalen welke soort koffie er gekocht werd en er waren er die zich eerder op afstand dielden. Maar dat verschilden van kloostergemeenschap tot kloostergemeenschap en van directeur tot directeur. Weet je wel type hij was? Ik denk dat hij nogal bemoeizuchtig was in de zaken van de congregatie. Dus iemand die heel plechtig deed en die nogal sturend was in het klooster. Zo herinnert Ludo Collijn zich gaston Mornie. Maar dat hij uit de abdij van Grimbergen zou zijn weggestuurd omdat hij leerling had misbruikt, dat heeft hij nog nooit gehoord. Daar weet ik niks van. Daar weet ik echt niks van. Nooit gehoord. Collijn heeft wel een andere verklaring gehoord waarom Mornie vanuit de abdij van Grimbergen is vertrokken om naar Dendermonde te gaan. Ik ben 20 jaar zonder honderpas stoor geweest in een dorp tegen Sint Ruiden, waar ook een paarder van Grimbergen pastoor was. Die van hetzelfde jaar was ongeveer van Mornie. En die had nog wel wat contact met Mornie. En van die man heb ik een paar keer horen zeggen dat Mornie was prior van de abdij, dat is de tweede in bevel. Mornie had ambitie om op te worden, is geen opte verkozen en is daardoor in zijn eer gekrenkt en is daarom weggegaan in de abdij van Grimbergen en heeft zich dan aangeboden in het bistomgemd aangezien hij van de streek van oude naard afkomstig was en wel een zekere banden had met het bistomgemd. Klopt dat met de waarheid? Ik weet het niet. Dat zou eigenlijk Grimbergen bijna u moeten kunnen bevestigen maar dat is verhaal dat mijn pastoor mij deed. Ik was die van gekwetste trots. Ja, gekwetste trots. En dat kan ik mij voorstellen en als ik hem mij nog voor het gedacht kan halen dat was een eidele man. Ja, ik kwam altijd net uit een doosje met de schieke costumes. Mornie had zich opgewerkt tot prior, de nummer twee van de abdij van Grimbergen. Maar toen er verkiezing waren om op te worden,

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

de nummer één had hij het niet gehaald
en dat had hem zo hard gekwetst dat hij er weg wilde.
Daarom ging hij aankloppen bij het bistomgemd
en toenmalig bisschop Leon's Albert van Petighem.
Van Petighem had een heel grote waardering en vertrouwen
in Mornie aanvankelijk.
Hij zou hem anders zo'n functie niet gegeven hebben.
Want in die periode een paater waarbij niks mee te zien hadden
als bistom algemeen een directeur benoemen van een congregatie.
Misschien daar nog even een woordje uitleg bij.
Gaston Mornie was ingetreden bij de Norbert Tijnerpaaters.
Dat wil zeggen dat hij onder het gezag viel van de abd,
de overste van de abdij van Grimbergen.
Naar een bisschop hoefde hij niet te luisteren.
Op het ogenblik dat hij naar de bisschop van Gent stapte,
was dat dus eigenlijk een soort transfer naar een ander onderdeel van de kerk,
waar men hem nog niet kende.
Algemeen directeur van een congregatie,
dat waren in die periode begeerde plaatsen.
Gewoon de goed, gekond lesgeven en bijkomende verdiensten.
Ik denk dat er een aantal mensen in die periode jaloers geweest zijn
op Mornie dat hij de post kreeg en andere niet.
Van Petergem moet in Mornie iets gezien hebben.
Maar waarschijnlijk is hij totaal ontkoogeld geweest
met wat hij dan hoorde, wat de realiteit was van die man.
Hij weet niet wat hij in hem gezien kan hebben?
Nee, dat weet ik niet.
Kenden hij die familie?
Ik weet het niet.
Misschien dat hij prior was geweest?
Dat hij prior was geweest, ja.
Ik weet het niet.
Er is daar ook niets van bewaard tussen hoe Mornie hier terechtgekomen is.
Ik weet het niet.
Ik ben nu al maanden bezig met het archief van van Petergem te klasseren.
Ik heb daar geen letter gevonden over Mornie.
Dus ik vermoed.
Maar dat was in die periode wel zo.
Er werd heel veel mondeling geregeld.
De Biscopont Ving en benoemde.
Er stond daar geen briefwisseling over.
Dus Gaston Mornie komt zich als nieuweling aanbieden bij de Biscop van Gent
en krijgt meteen een mooie benoeming.
Volgens Ludocollet betekende dat ook

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

dat er niet al te veel controle op hem werd uitgeoefend.
Een priester heeft wel vrij veel autonomie.
Ja, natuurlijk.
De jongere priesters werden toen ook wel opgevolgd.
Want die waren dan onder pastoren.
En de pastoor volgden die op.
En die waren leraar in een college.
En de directeurs of de superiors volgden die op.
Maar een man als Mornie.
Algemeen directeur.
Die hadden een vrij gevochte statuut eigenlijk.
En goed, die algemeen directeurs hadden regelmatig vergaderingen.
Samen met de Vicares generaal voor de religieuze
waar die elkaar wel ontmoeten.
Maar dat was om bepaalde thema's te bespreken.
Of bepaalde initiatieven.
En niet om elkaar te controleren.
De enige die...
Enige vorm van controle op de priesters in Dendermonde
uitoefende, dat zal ook de deken geweest zijn.
Want de deken van Dendermonde kwam elk jaar
zoals alle deken op bezoek bij de biscop.
En dan kon die deken zeggen over de ene of de andere.
Ja, die is ziek of die is overspannen of daar is een probleem mee.
Dus, maar ik weet niet of Mornie ooit er sprake zal gekomen zijn.
Want die stonden op gelijke voet bijna hierarchisch.
U mag niet onderschatten.
Zo'n algemeen directeur van een congregatie.
Dat was zeker van zo'n grote congregatie.
Dat was wel iemand.
Dat was iemand, ja.
En daarmee vraag ik me meteen ook af.
Als Mornie zo in aanzien stond in Dendermonde
wil dat dan ook zeggen dat hij bevriend was met andere notabelen
zoals de burgemeester of de procureur bijvoorbeeld.
Ludocollet weet dat niet, zegt hij.
Hij heeft wel zelf ooit vragen gekregen
omdat hij de secretaris van de procureur van Dendermonde kende.
Wel, het gerecht is hier alles komen halen.
En goed, ik denk de enige die in dat dossier ondervraagd is
door het gerecht, dat ben ik geweest.
Op basis van het dossier dat ze hier hebben meegenomen.
Waarin dus Brievenzater van Nijmpastaar die mij vroeg hoe is het met Mornie.
En een aantal krantenartikels uit de lokale pers van Dendermonde

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

die ik toegestuurd kreeg door de toenmalige secretaris van de procureur die ik goed kende via het Verbond voor Reemkunde.
En dat zijn dan vragen die mij op het, bij de politie gesteld heeft.
Zo komt dat die procureur naar u artikels stuurt omdat ik het hem vroeg in de volken van Dendermonde stonden artikels daarover die in het volk hier in Gent niet stonden en omdat ik dat toch wel wilde hebben. Het is toch wat een kleine wereld in die tijd.
Maar we gaan eigenlijk te snel nu.
Die ondervraging van de kanselier, dat is in het jaar 2018 na de verdwijning. Eerst maar even terug naar 1982.
Het ogenblik waarop zuster Gabriel verdwijnt.
Ik hoorde daar niks van.
Tot dat dan kort nadien in de media verscheen en dan werd hier in huis wel daarover gesproken. Maar zelf ben ik nooit betrokken geweest bij de zaak.
Ik vernam dus wat daarover gepubliceerd werd in de media of wat er hier in de wandelgangen verteld werd.
Want ik las wel inderdaad dat de overste het bisdom op de hoofd had gebracht van de verdwijning maar dat weet ik dan niet concreet.
Daar weet ik eigenlijk niks over.
Dus dat zal besproken zijn met Fikaarisch generaal Roets die de verantwoordelijke was voor de religieuze gemeenschappen.
Wel echt heeft hij dat er sprake gebracht op de Biskopsraad.
Maar daar weet ik niks van.
Daar bestaan ook geen verslagen van de Biskopsraad uit die periode.
En u was daar niet bij aanwezig?
Ik was er niet bij aanwezig, nee.
Ik zou denk dat dat toch wel een beetje opschoeding geeft.
Een zuster is zo plots verdwijnt dat dat ook op het bisdom toch wel één en ander in beweging kan zetten.
Ja, natuurlijk.
Maar de zuster is verdwijnen en dan is er toch een tijdje geweest.
Waar is ze naartoe? Is ze in het buitenland vertrokken?
Alle soorten verhalen deden dan de ronde.
Goed, er is in die periode ook een priester verdwijnen.
Goed, ja.
U moet de situatie zich hiervoorstellen in die periode.
Dat was de periode dat de biskop woonden hier.
Er waren vier vicarissen.
Goed, dat was het beleidsteam van het bisdom.
En wij waren met twee op het Secretariat.
Maar wij werden niet rechtstreeks betrokken bij die angelegenheden.
Wij waren eerder uitvoerend.
Maar ik kan me dat allemaal niet meer zo goed herinneren.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Als dat verhaal bekend werd van die zuster,
dan vroegen we wel wat daar gaande was.
Maar de details kregen wij daar niet over.
Dus in 1982, meteen na de verdwijning,
zal er misschien waarschijnlijk wel een melding zijn gekomen bij het bisdom.
Maar zeker is het niet.
En of de biskop er iets mee heeft gedaan, is onduidelijk.
Het bisdom lijkt zich vooral gebaseerd te hebben op de geruchten
dat zuster Gabriel zelf vertrokken was.
Pas in 1990, als het gerecht zich echt goed op de zaak gaat gooien,
komen er heel andere zaken aan het licht.
Over de priesterdirecteur bijvoorbeeld.
Dat was dan toch wel heel confronterend hier in huis ook.
Want dan was daar een ene keer iemand die beschuldigd werd van...
Ja, was dat van moord of van kidnapping of wat het ook was.
Dat moet daar voor die congregatie een vreselijke situatie geweest zijn,
dat ze daar de hele dag nog met die man geconfronteerd werden.
Die verdacht werd van van een moord.
Binnen die congregatie gaat dat ook aanleiding gegeven hebben
tot spanningen binnen zijn zuster.
Want ik kan mij voorstellen, sommige stonden aan zijn kant
en sommige stonden lijnrecht tegenover hem.
Dat is niet goed, hè.
Dat is niet goed.
Misschien is het bisdom daar te kort geschoten door hem daar te laten.
Men deed dat wel licht vanuit het feit.
Ja, hij wordt daarvan beschuldigd, maar hier is niks bewezen.
Rekening altijd met het feit ook dat die zuster Gabriel
ook een beetje een speciale was.
Die ook niet.
De sympathie wegdroeg van al haar medesusters.
Dus dan denk ik dat er toch wel acties ondernomen zijn van het bisdom
om de directeur te vragen om een stap terug te zetten.
En om zijn functie neer te leggen.
Maar die chronologie ben ik kwijt.
Ik heb ook die gegevens nemen die zaten in dat dossier en dat is weg.
Als ik goed geïnformeerd ben, is er wel tegelijkst
een beetje een conflict ontstaan tussen de directeur en het klooster
door zijn drankgebruik, door het feit dat er dan een familie bij hem in woont
of zijn gedrag begon bizar proporcies aan te nemen
en dan zou het klooster daarover geklaagd hebben waarna er dus een verwijdering is geweest.
Dat is een gerucht dat hier dan ook verteld werd dat hij een beetje een eigenaardige levensstijl had
waar wel een of andere op aan te merken was.
Dat er bij hem wat problemen waren waar zuster Gabriel van op de hoogte zou zijn geweest

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

en dat zij zijn chauffeur was en dat zij dus wel wist waar hij ging en waar hij beter niet zou gaan.
En dat werd dan allemaal verteld.
Dat zijn ook de zaken die dan in de media kwamen met ook de bijwoordende foto's.
Goed, ja. En ik denk dat dat wel aanleiding gegeven heeft dat er in het bisdom dan uitdrukkelijk werd gevraagd aan de directeur zet een stap terug, laat het gerecht zijn werk doen en moet je niet meer met de congregatie.
Morni wordt ondervraagd door het gerecht.
Er komen klachten vanuit het klooster over zijn gedrag en er verschijnen steeds meer sensationele verhalen over hem in de pers.
Het lijkt er toe dat Morni in april 1991 onder zachte dwang zijn ontslag aanbiedt als algemeen directeur en als leraar.
In afwachting van een nieuwe benoeming blijft hij wel nog enkele maanden in het klooster waar hij nog elke dag de mis op draagt.
Dat moet zo voor een priester.
Maar hij doet het wel voor een bijna lege kapel.
Eén zuster volgt de mis, want dat is verplicht.
Maar de andere zusters gaan naar de mis bij een andere priester.
Een heel ander beeld dan drie jaar daarvoor bij zijn viering.
Tegelijk blijft het gerecht achter Morni aanzitten.
De priester wordt verschillende keren uitgebreid verhoord, maar gaat niet tot bekentenissen over.
Uiteindelijk wordt hij in augustus 1991 opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis in de buurt van Gent.
Twee dagen voordat gerecht hij wil confronteren met enkele zusters, onderwie zuster Goddelieve.
De psychiater laat weten dat Morni depressief is en niet verhoord kan worden.
Al geeft hij in tussen toch wel interviews aan journalisten.
Om dat te voorkomen wordt hij naar een ander psychiatrisch ziekenhuis gebracht, in Bilsen, in Limburg, aan de andere kant van Vlaanderen.
Wat is er dan met hem gebeurd?
Wat ik denk dat hij dan gaan wonen, is na een tijdje op de coopuren in een service vlad.
Begin maart 1992, bijna exact op de tiende verjaardag van de verdwijning van zuster Gabriel, komt Morni uit de psychiatrie en gaat hij wonen in een appartement van het Biltsdom aan de coopuren in Gent.
Dat is een kanaal dat door het centrum van Gent loopt.
Vanuit het Biltsdom is hij volledig op een zijspor gezet.
Nu zal men daar een decreto verschrijven dat hij geen openbare functie niet meer mag uittoefenen.
Ik denk niet dat dat in die tijd gebeurd is.
Maar er zijn wel mondelingafspraken met hem gemaakt, vermoed ik.
Ja, men heeft hem verplicht van tender monden te verlaten en naar de coopuren te gaan wonen.
Hij had geen enkele openbare functie niet meer in de ere-dienst.
Ik weet nu of hij nog privé voor ging in een eukaristievering, ik denk het niet.
Dat waren toch wel maatregelen die confronterend waren voor hem.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Vooral rekening altijd met zijn temperament.
Hij had toch een zekere vorm van hoogmoed.
Hij vond zichzelf wel heel belangrijk.
Rekening altijd met het feit dat die congregatie van Dendermonde,
dat dat een van de grote congregaties van het Bilsondom was,
met een heel groot scholenpatrimonium, met een grote uitstraling in Dendermonde,
is wel van zijn troon gevallen.
Mornie valt van zijn troon, maar blijft wel priester.
Hij blijft ook de misopdrager.
Dat ontdekte Nederlandse TV-journalist Jaap Jongbloed,
die in 1996 een reportage maakt over de verdwijning van zuster Gabriel.
Met een verborgen camera filmt hij hoe Mornie voorgaat in de eucharistie,
in de kapeel van een meisjesschool in Gent, vlakbij zijn appartement.
Jongbloed overvalt Mornie ook smorgens vroeg op straat met een cameraploeg,
om te vragen wat hij nu van de zaak afmet.
Deze beelden van Mornie zijn duidelijker.
Hij ziet er echt uit als het type leraar dat ik me herinner
uit mijn eigen middelbare schooltijd.
Een lange, donkere overjas, een grijze trui met een veekraag,
daaronder een wit hemd en een zwarte das.
Een zwarte deukgoed en een dikke bril.
Daarachter zie ik de kleine spleetogen,
waarin hij in Dendermonde de weinig subtiele bijna de Chinese te danken had.
Terwijl ze langs de coupure stappen, probeert Jongbloed hem uit te horen over de zaak.
Wij zouden nog graag eens van u willen horen wat u weet van de verdreiding van Zuster Gabrielle.
Daar weet ik niets van, ik heb daar niets mee kunnen maken.
Nou, zegt men dat ze op het punt stopt om belastende verklaringen over u openbaar te maken
en dat de motie voor u zou zijn geweest om haar te vermoorden.
Ik heb daar niet vermoord, ik heb niemand vermoord.
Kan het zo zijn dat zij wist van uw seksuele uitstapades
en dat ze daarom een gevaar voor u werd?
Ik wist niet waar ze dat zijn over verdrevingen.
Mag ik u wat voorleggen?
Ik wil hebben een briefje dat van uw hand zou zijn,
waarin staat, ik ben fout geweest vergeef me.
Ja, dat is uit een meditatie die ik naast mij lag om in meditatie te doen.
Dat schreef ik zo wel.
Ik ben fout geweest vergeef me, schrijft u dan op.
Ja, dat moet iedereen, we zijn allemaal zondags.
Op dit ogenblik toont de journalist enkele foto's waarop Mornie te zien is in Vrouwelijnjerie.
Hij draagt een groene body en heeft een parel ketting om de hals.
Hoe kan nou iemand directeur van het klooster blijven
wanneer mensen geen dit soort toestanden ophouden?
Dit soort foto's?

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 6. De priester-directeur

Weer een brukkage geweest van de zieker.

Ja.

Maar hoe kan er nou priester blijven
wanneer men zulke relaties heeft met jongen, met heren,
en met dames, dat is toch onmogelijk om te doen?

In meditatie.

In meditatie.

Ja.

Maar hoe ben ik ben priester?

En ik blijf het volgen?

U blijft het volgen en u blijft volhouden, u bent ontschuldig.

Mornie stapt het klooster binnen waar hij dagelijks de mis op draagt.

Hij neemt zijn goed nog af voor de journalist en neemt afscheid.

Ik heb opnieuw dezelfde soort historische sensatie
als in het kadok.

Deze keer niet door zuster Gabriel, maar door Gaston Mornie.

Ik heb gezien hoe hij eruit zag,

hoe hij zich gedroeg, hoe hij reageerde.

Het helpt me wel om een beeld te vormen van de man.

Zijn onverstoorbaarheid vind ik opmerkelijk.

Maar zegt dat iets over zijn mogelijke schuld?